

PERIÓDICH VERMELL

:: SALUT PÚBLICA :: INTERESSOS POPULARS :: ARTS Y LLETRAS ::

PREUS DE VENTA
 25 exemplars. . . . . Una pesseta
 Cada número. . . . . 2 quartos
 Surt a llum ab tota regularitat a lo menos una vegada cada setmana

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
 96 - RONDA DE LA UNIVERSITAT - 96
 BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Tot Espanya, portat a domicili. . . . . 8 rals trimestre
 Països de la Unió Postal. . . . . 16 id. id.
 Dona números extraordinaris sempre que ho demanin las Circunstancies

RECURSOS DE LA HISTORIA

APUNTAIONETAS

A n' aquella santa gent de la crosta de baix y de clatell pelut que 's creuhen agradar á Deu l lensant als núvols ab aquell rabiós entusiasme que 'ls hi es propi, lo escandalós crit de *Visca 'l Papa Rey*, los hi recomano la lectura del cap. vi, v. 15 del Evang. de S. Joan que tradu-heixo:

«Y Jesus, quan compregué que volian anar á n' ell pera arrebarlo y ferlo rey, fugí altra volta tot sol á la montanya abandonant á sos companys.»

Ja ho veyéu; Jesus procura evadirse del poble que l' aclama rey, li inspira horror aquest orgullós títol creat pels homes; ell es humil y es manso; pero al contrari, lo vostre pare de Roma, aquest busca qu' el poble lo vulga fer rey; no està prou satisfet son orgull ab possehir la supremacia de la Iglesia, vol també la supremacia laica y quan li hauréu donat aquesta voldrá, com en altre temps, la supremacia dels reys. Orgull, vanitat, cobdicia desenfrenada, veus' aquí las virtuts dels vostres papas. No fugirá Lleó XIII d' entre vosaltres com ho feu aquell per las montanyas de Tiberiades, no. La missió del un y la del altre son completament distintas. Jesus vingué á obrir una era de pau, los papas han inaugurat una era de guerra. *Mon regne no es d' aquest mon, deya aquell; lo meu trono es lo mon, Sedet super Univer-sum, diuhen los papas.*

Y á vosaltres, los que creyéu just y natural que 'ls papas se donguin á sí mateixos lo títol de vicaris de Cristo (com si per cas hagués deixat aquest algun testat ó sols alguna vacant al morir) ó en altre expressió, s' apropihin la autoritat del fill de Deu, sentantse al seu costat ó

igualantse á la seva alsaria; vos remeto també al cap. x de Sant March.

Afeiteuvos bé lo clatell; tireuvos amunt los cabells que vos escalfaheixen lo front; fregueuse las parpellas qu' entorpidas vos privan á la vista de rebre la llum que vos rodeja; y un cop desembarassadas aixís las facultats de la materia y de la inteligencia llegiréu bén clar com:

«Jesus, á dos dels seus deixebles que li demanaban los coloqués en la gloria l' un á sa dreta y l' altre á sa esquerra, los respogué:

«Sabeu ja, que aquells que veyém manar als pobles s' ensenyoreixen de ells, y sos prínceps tenen potestat sobre ells;

«Mes no es aixís entre vosaltres; sino que 'l que volgués ser lo més gran, serà 'l vostre criat.

«Perque 'l Fill del Home no ha vingut pera esser servit, sino pera servir.»

No hi ha que dir ab aquest miquel com baixarian la cúa los dos pretendents á fer companyia á Deu en lo trono de la gloria.

¿No 'n sentiú vergonya vosaltres als quins m' he dirigit, ara que sabeu aixó, de haber tingut á Deu en tan oposat concepte?

¡Ilusos!

Lo papa Sant Esteve I fou fill d' un capellá. Veus aquí una llavor ben aprofitada. Si aquell capellá hagués fet com altres que 'ls han hagut d' encausar per haber envenenat á la majordona tenintla embrassada ¡quina responsabilitat per la sév' ánima no li haguera resultat, quan Deu tenia aquell sant fruit destinat pera Sant-Pare en la terra y *Sant del Pare* en lo cell!...

Pero aném al cas, y aquest es que jo tenia al dit papa per un virtuós home y digne de la més gran veneració, fins al punt qu' haguera mort ab aquesta creencia, de qual modo potser m' hauria salvat; pero lo dimoni va voler que

m' vinguessen á las mans certs paperots escrits per un tal Cipriá, bisbe de Cartago en temps d' aquell sant.

Jo, plé d' indignació, com era natural, lleigeixo en una epístola del primer dirigida al bisbe de Cesárea, lo següent:

«¿Y habém de creure que aquest home (Sant Esteve) tinga un' ánima y un cos? Per lo que 's veu, son cos está molt mal y son ánima també desarreglada: no ha titubejat en tractarme de fals apóstol y de obrer fraudulent pera que jo no m' anticipés á dirli á n' ell.

«Es orgullós, tossut, superbiós, *enemich dels cristians, defensor de la causa dels heretjes contra la Iglesia de Deu* y de la tradició mundana sobre la inspiració divina.»

¡Heretje! vaig dir jo per mí de moment... Pero després me 'n recordo que 'l tal Cipriá autor de la carta no es pas pera la Iglesia que beatificá á Sant Esteve un heretje com jo 'l creya, sino que es tot un *Gran Apóstol Sant Cipriá.*»

Ara m' arrepenixo d' haber considerat com á heretje á tan gran Sant... Pero la veritat, me trobo en un apuro... Una idea: que me 'n tregui, lo *científich* mossen Gatell.

Diguim vosté, lo sens igual armonisador de la materia ab la divinitat; ¿quin dels dos sants es lo dolent?

Comprenc que los papas y *adláteres* fassan anar tan endoyna las excomunions; al fi es perque ells las consideran de cap valor, y está clar, las aglans, pels porchs las dona 'l agés.

Sant Ceferí, papa á principis del sigle III, pertenesqué á una secta qu' es deya *montanista*, y que fou fundada alguns anys avans de son regnat per un tal Montano.

Vingué la persecució de cristians ordenada per l' emperador Sever, y Ceferí abandoná la

poltrona, palau y ovelles, no pas per la seva voluntat, tocant lo dos de Roma á corre cuita.

Passá la época de la persecució, y Ceferi torná á la Cátedra de Sant Pere, ó siga al temple de Deu d' ahont havia sigut expulsat, qui sap si per vil mercader com los de la historia.

Tornava ell á remenar las cireras ¿qué fer llavors pera disfressar sa cobardía en la fugida y ferse respectar de nou?

Hi havia un recurs, *escornunicar á tots los montanistas.*

Y veus aquí un Sant-Pare excomunicantse á sí mateix, y que com á infalible havia de quedar escornunicat perpétuament.

¿Aná donchs al infern lo tal papa?

No se sap, pero la Iglesia lo venera y l' fa venerar com á Sant en los altars y los rectors lo donan á las criaturas per patró.

Y prou per avuy.

ELÉCTRICH

LO BALL

RESPOSTA Á JOSEPH NOGUÉS

Malaguanyat de trevall que t' has pres, Joseph Nogués, per desalabarme l' ball, perque veig que al cap-de-vall no t' haurá servit de res.

Tu pel ball no sents amor quan pel ball mon cor delira, ya deya be aquell autor: —Cada cosa es del color del cristall ab que un s' ho mira.

Al ball las tevas miradas hi veuen sols disbarats, empentas y trepitjadas, cops de punys y garrotadas, suadas y costipats.

Jo allí sols hi veig dolsura, allí sols hi veig l' encant de la noya que ab ternura dolsas paraulas murmura mentres jo hi estich ballant.

Jo veig lo ball y per mí no s' cansa ni l' mes gandul; cóm pot cansarse, si allí lo que vol ballá un poch fi sols te de remená l' cul?

Tu hi veus ninas carcamals que á tothom fan tornar pobre perque sols demanan rals, y en tos pensaments fatals veus la sombra de la sogra.

Jo hi veig ninas que ab anhel tant lo seu amor convída á estimarlas sens recel, que per mí l' ball es lo cel posat en aquesta vida.

Los meus desitjos tals son, que sempre vaig demanant despedirme d' aquest mon com va fer Pasqual Bailon, que va anarsen tot ballant.

Benhaja l' ball que ha permés que á una nina molt galana compromís li demanés y que mes tart l' abressés tot ballant l' americana.

Y ab ella per fi he lograt tenirhi molt bona estrella, y no me n' he separat... fins que un altra n' he trobat que m' haja agradat mes qu' ella.

Ja veus, Nogués, que si dich que ta carta no fa l' pes y tot llegintla me n' rich, es que l' ball, (dispensa, amich) l' has vist y no l' has comprés.

No puch llegir ta ressenya sens que á llástima no m' mogui, puig ton llenguatje m' ensenya que has seguit ab jent ferrenya sols los balls de nyigui-nyogui.

Ja veus donchs que tinch motius d' enfadarme com un boig quan contra del ball escrius: Adeu; mentre siguem vius pots disposar de

Q. RORG

Armonías ministerials.

Lo senyor Romero Giron diu que fará política democrática.

En Sagasta assegura que l' actual ministeri es continuador del passat, acceptant totas sas disposicions.

Y l' ministeri passat fou mes conservador que l' mateix Cánovas.

Busquin ara la solució de aquest geroglifich.

** **

Ha sigut nomenat inspector de ordre públich de la provincia de Barcelona lo cabecilla carcunda Huguet, que tan corregué durant la última guerra civil.

Decididament la situació se lliberalisa.

** **

A Polonia s' ha incendiat un teatro morinthe mes de trescentas personas.

Si las autoritas cuidessin un xich mes dels interessos públichs, y un tros menos dels particulars difícilment succehirian tan deplorables desgracias, degudas casi sempre á las malas condiciones dels edificis.

** **

Lo senyor Sagasta ha dit en plenas Cortes que l' projecte del senyor Camacho de vendres tots las montanyas del Estat, era un projecte patriótic y honrat.

Tapa, noy!

** **

La esquerra diuen que s' descompon, per anarsen ab en Sagasta.

¡Ay senyor, si l' turró es tan dols!

** **

Un periódich republicá diu que la conseqüencia política del senyor Romero Giron ha passat á la historia.

A mí m' sembla que ahont ha passat es al rebost de la nació, anomenat vulgarment ministeri.

** **

Continúa la huelga de tipógrafos agravantse mes cada dia.

Lo *Diluvi* y *La Gaceta* ensenyant la orella.

Lo resto de la prenpa local, sobretot *La Vanguardia* y *La Publicidad*, clavantlos cada tunda que canta el credo.

Los industrials comensant á cantar la palinodia de son *liberalisme*.

Los obrers mes fermes que may.

Y la atmósfera tipográfica mes carregada que al trópich quan se condensa un huracá.

Tal es actualment l' estat en que s' troba la huelga que ha posat tant de relleu á cers *liberals* de pega, desde el federal pactista (?) Verdader als *populars* periódichs *Diluvi* y *Gaceta*.

** **

Ja sabrán los nostres lectors la facessia que ha mogut á Fransa un tal Geroni, príncep de sanch blava, aprenent de rey.

Ha fet imprimir ab lletres grossas que la República era molt dolenta y que ell sol era capás de fer felissos als francesos, si s' deixavan posar lo jou imperial al coll, y ho ha fet enganxar ab pastetas pe l' cantons.

Pero l' francesos li han cridat ¡no t' arronsis! y per ara sembla que s' contentarán solzament en ferli tocar lo dos de Fransa.

Molt poca cosa m' sembla.

Si jo tingués de ferli l' comptes, me sembla que de aquesta feta li dirian ab molta rahó:

—Bona l' has feta, Geroni!

** **

Encara l' nous ministres no han tingut temps de recompensar á una petita part de sos amichs aspirants á fernos felissos, quan ja s' torna á parlar de crísis.

Si aixó succehís, tot lo que ns hauria portat lo nou ministeri fusionista-semidemocrátich ab ribets de la má esquerra fora un augment á la llista de ministres cessants, que cobran la friolera de trenta mil ralets al any.

Y l' poble que vagi rodant la sinia.

** **

Una carta que s' hi pot sucra pa, y coca, y tots los *comestibles* haguts y per haber, han escrit los valencians, electors del senyor Martos, á n' aquest polítich de oportunisme, dihentli que l' ha amagat l' ou, puig ellso votaren pera defensar la República y ara s' empassa á la monarquía.

Com per mostra basta un botó, allá van los dos últims párrafos del document, que no volem traduhir pera que no pogués creures exagerada la traducció.

Escoltin, que val pena:

«Terminenos. Nada nos importa ya vuestra conducta; ayudad á esa izquierda, hecha al minuto y de encargo; destronad á Alonso Martínez y coronad á Romero Giron; deponed á Serrano y haceos su gefe; seguid el vértigo de vuestro delirio ambicioso; bajad, bajad más aun; rodad por la pendiente con la inteligencia lúcida y los sentimientos perturbados; despeñaos hasta el fondo, que como se vive se muere; pero nosotros, valencianos, os hemos investido diputado republicano, y os habeis pasado al enemigo en tiempos de guerra; nos habeis hecho traicion, usais nuestra investidura en el adverso campo, os valeis del cargo honroso que os hemos confiado para medrar ante el rey, adulais al *en años mozo* desde un escaño manchado con el dolo, y desacreditais por fin á la republicana ciudad, que tan cariñosamente os ha acogido.

«Todo hombre honrado que varía de convicciones, debe dimitir, renunciar, abdicar, dejar su escaño vacío, entregar su acta á sus poderdantes, desprenderse de lo que no es suyo. Pues bien, nosotros, electores vuestros, os pedimos ese giron de nuestra soberania: devolvednos esa investidura, que os hemos concedido para defender la república.—VUESTROS ELECTORES.»

** **

Lo demócrata-fusionista Romero Giron ha visitat al arcabisbe de Toledo, y s' diu que aquest sant varó va quedar molt content del nou ministre de Gracia y Justicia.

¿Católich y democracia y un del altre está content? vaja, parlant francament, aixó no m' fa gens de gracia.

** **

Lo marqués de Sardoal y l' senyor Moret sembla que s' fan gran guerra sobre si se ha de ser esquerrá del 69 ó demócrata monárquich á secas.

Me sembla que s' tracta de si es que s' ha de menjar ab cullera sola ó ab cullera y forquilla.

Tot es qüestió de segons la barra que s' tinga.

** **

L' Ajuntament de Valladolid ha fet acunyar una medalla en celebració de entrar á ministre lo senyor Gamazo.

Y ab aquets ajuntaments tots podém estar contents.

Diumenje á l' Odeon se celebrá una reunió pera protestar del acort dels industrials impressors que no admeten en sos tallers á 'ls fadrins associats.

Diu que 'ls oradors se queixaren amargament del *Diluvio* y la *Gaceta*, que á pesar de dirse demócratas y pegárselas de moltíssim liberals, son los que més guerra fan al obrer en la qüestió dels tipógrafos.

LA TRAMONTANA deu afegirhi que 'l proponent del incalificable acort dels industrials es lo que en política diu que va mes enllá que tots los amos plegats.

Ja ho veuen, donchs, los impressors: lo *Diluvio* y la *Gaceta* fan ali ab lo *Brusi* y lo *Correo Catalan* per anar contra 'ls obrers qu' están en vaga, y 'ls industrials, així carlins com maders y republicans, se coaligan ab lo mateix fi.

De lo qual be podrém deduhirne, encara que 'ls Quiñones, Rodriguez y Gutierrez no ho vulgan veure, que la qüestió económic, lo problema social está deslligat de la qüestió política.

De manera que l' obrer s' ha de organisar com á classe, lluytar com á classe, filosofar com á classe y prescindir de tonterias malament anomenadas *prácticas*, que al practicarlas se troban plenas d' espinas y de obstacles.

** **

Pe 'l fiscal de imprenta ha sigut portada als tribunals *La Citara* de Santiago.

Se coneix que aquell senyor no está per músicas.

** **

Llegeixo en un periódich de Búrgos.

«Ayer en la plazuela de Vega se ofrecia un espectáculo extraordinario: á flor de tierra veíase una cabeza humana dando desaforados gritos y pidiendo auxilio: los agentes de la autoridad gubernativa, que por acaso pasaban por el lugar de la ocurrencia, á peligro de estropear sus flamantes ropones, procedieron á remover el lodo y lograron extraer una persona que al atravesar la plazuela se habia hundido en el fango, no quedándole fuera de él más que la cabeza.

«Esto dará una idea al señor Alcalde del estado en que se va poniendo Búrgos.»

Me fa el mateix efecte que si aixó ho diguessen del ensanxe de Barcelona.

** **

Lo *Diluvio*, després de parlar llargament de la festa de casa la marquesa Marianao ó Samá, en la que, siga dit de pas, hi habia tota la inútil gent de pessetas de Barcelona, acaba dihent ab tota formalitat:

De desear seria que fiestas tan espléndidas como la que dejamos bosquejada, se repitieran con más frecuencia.

¿Perqué?
¿Es que 'n resulta algo de profit?

** **

Lo dijous dia primer del pròxim mes de febrer lo *Centre catalá de Amichs de la ensenyansa laica* donará un ball en lo Teatro Romea, á benefici de las escolas que aquell centre establertas, y que, segons las noticias que 'n tenim, será lluhit com tots los que acostuma donar dita societad.

Se donarán premis á las máscaras que més se distingeixin y se obsequiará als concurrents ab regalos, oferts per las logias masónicas de aquesta capital.

Desitjém bon acert als organissadors pera que de la festa pugá resultarne benefici á la ensenyansa laica.

** **

A l' hora d' entrar lo present número enmáquina, rebém una circular de la *Comissió del monument á Clavé*, pregantnos coadjuvem á son objecte de honrar la memoria de tan preclar fill de Catalunya.

No tenit temps per més, sols anyadím que farem tot lo qu' en nosaltres estiga pera ajudar á tan lloable empresa; que en lo número vinent nos ocuparem llargament del assumpto, y que desd' ara en la redacció de LA TRAMONTANA queda oberta la suscripció pera aixecar un monument al immortal Clavé.

*****

AL PROMÉS DE UNA ROSSA

Ja que vosté formalment té ab la rossa relacions, permeti, per un moment, que li fassi, francament, algunas observacions.

Ab lo que m' varen contar y ab lo que sé, deduheixo que vosté s' hi vol casar: si es així 'l compadeixo: is' ha deixat ben amarrar!

Y ab lo qu' he vist y notat, vosté s' creu será ditxós... ¡y que 'n va d' equivocat! mes de quatre haurán pensat: «ja tindré dona tots dos.»

No sé qui tindrà mes sort d' entre 'ls dos; no m' hi faig fort, mes, jo 'm penso, y crech no m' erro, que, sense aná á cap enterro, vosté carregará 'l mort.

Per mes qu' en vosté no hi trobi ni una condició agradable, sense perill de que robi cap mes cor, per mes que ho probi, sent, com es, tan poch *tirable*,

cregui que, si ab ella viu, pasará estonas amargues. ¿Que no 'n te pó? ¿Que se 'n riu?... Tingui compte qui l' hi diu: vosté las durá... molt llargas!!

Ans de doná un cop de cap pensi be; no dupiti; apunti tot quant dich y... compri un tap; puig encara, si no ho sab, per capritxo... ¡no ho preguntí!!

Miri que ella es tant xamosa, tant afable y carinyosa que, mimantla, tot ho pren: no se si vosté 'm compren? es molt y molt capritxosa.

Si remey no hi posa pas, sempre será la mateixa: (si es vritat... no 'n fassi cas!) Créguim, vaji al seu detrás sempre ab un bastó de freixa:

Y si avuy, per un be seu, tals concells no vol seguí, potsé tart l' hi sabrá greu! casis, per mí, en nom de Deu; mes... ja ho sentirén á di...

PEPET DEL CARRIL

Granollers, Dezembro 1882

A Vigo tot un senyor capellá ha sigut sorpres en una *maison de plaisir* entregat de ple als exercicis *espirituals* propis del establiment.

Y no es aixó tot. En un ball celebrat de prtas endintre en la dita casa *non sancta* hi assití lo citat pare reverent tenint per parella una elegant *pensionista*, y fent un ridícul contrast l' joveneta cara de la ninfa ab los blanchs cabell del Tenorio ensoñat.

*Per omnia secula eculorum
trobemus capellanentronerorum.*

** **

A Madrit han robat lo rellotje de un senyor dintre una iglesia.

Lo qu' es en aquestos llochs me sembla que á mi no me n' hi robarán may cap.

** **

Lo rector de Bacarissas ha fet un sermó dihent que tots los joves, sigan noys ó noyas, no tenen de creure á sos pares en cas de que intentin ferse capellans ó monjas y aquells se oposin á sos desitjos.

Veus' aquí una nova interpretació teológica del quart manament.

** **

Llegeixo en un periódich de Málaga que 'l senyor Gobernador de aquella provincia va suprimir los balls de máscaras del dia de Nadal. Distingim.

Lo que debia suprimir lo Gobernador serian las mascaradas laicas, que lo qu' es las clericals...

M' hi jugo mitj fusionista que no 'n fou privada cap, per més que ja tothom sab que n' es mes llarga la llista.

** **

Lo rector de Vilar de Castellvell feu un sermó desde 'l peu del altar fa poch dias, ocupantse ab molta lletra menuda de lo que acostuman á fer los promesos.

Ple de detallets que no citém per respecte al públich, va dir que 'ls pares no tenen que deixar may solas á sas fillas ab los promesos, per que si Deu no las guarda... tururut dotz' horas.

Després va *estendres* dihent que 'ls joves que 's quedan á dormir á casa la promesa, si no se 'ls vigila molt, de nit se aixecan del seu llit y se 'n van á dormir ab la noya.

¡Alsa manu, quins assumptos mes relliscosos per un sermó!

Y aixó que jo no vull pas pensarme, com aseguran malas llenguas, que parlas per experiencia.

Ni 'ls mils.

** **

Una noya de Santander va tirarse al mar.

Se la salva, y un cop interrogada, declara ho ha fet pera resistir las insinuacions de un jesuita que volia *introduhirli* las sevas ideas per part vulnerable.

¡Tantas varas de freixa qu' están en vaga!

** **

Del convent de San Francesch de Viso del Marqués ha tocat soleta una monja de vint primaveras.

Y la fugida de la esposa de Jesucrist ha coincidit, miraculosamen sens dubte, ab la desaparició de un jovenet prebere, fresch y rodan com una poma del ciri.

Acotém tots lo cap devant dels inescrutables designis de la providencia.

** **

La capella de la immaculada Concepció de Braga (Portugal) ha sigut destruïda per un llamp.

Ja se m' ompla 'l cor de fel al mirar los llamps ahont van. ¿En que dintre pensarán los pirotécnis del cel?

** **

¡Atenció!

A Castromacho, un aprenent de capellá, ha atropellat un vellet de uns setanta anys, que morí de tals resultats.

*

Un capella del Eure (Fransa) ha fugit ab una noya qu' estava en la situació mes *embarassada* en que pot trobarse una devota feligresa.

Un frare trapista de Nard, (Fransa) per qüestions de fandillas ha donat tres punyaladas á un jove de la població.

A Alcalá de Henares, un tendre capellán va de nit á visitar las piadosas germanetas de la Caritat.

Un capellá de Pomer ha fet desapareixe la seva majordona, que tingué la poca precaució d' *engreixarse* no mes que dels devants centrals de la seva persona.

A Roma ha sigut detingut un capellá ab los fondos espirituals y corporals de la seva parroquia.

Y vagin místicament pensant nostres piadosos lectors, sobre las excelencias de una ferma educació católica pera garantir la práctica de totes las virtuts.

Amen.

Y tornemhi ab las rifas piadosas. En la iglesia de Sant Llorens de Tarragona rifan lo porch de Sant Antoni.

Fan 8,000 bitllets, y com lo dia del sant del porch no mes ne tenian 4,000 de venuts, acordan rifarlo uns quans dias mes tart.

Sens dubte per voluntat providencial, lo tosino va morirse l' endemá del dia del sant en que tenia d' esser rifat, y per mes pege lo revisador de cars va manar cremarlo, sens dubte per evitar que la carn de aquella santa bestia pogués perjudicar lo ventrell de alguna heretije persona.

Pensant piadosament, crech que qui no sab veure un miracle en aquestos fets, será perque no li donará la gana.

De molt pitjors se n' empassan los católichs.

A DON CRISTINÓ

Veig, Martos, que qui no gosa, diu lo ditxo, que no enganxa, mes no 'm creya, y sí m' imposa, que per fi de tanta cosa, haguessis de fé una *planxa*.

Es dir que potsé has pensat qu' ara, anant ab los dinástichs, serás de *turró* afartat?

¡Ay Martos que 'n vas d' errat! Si 't treuran á cops de fástichs.

Potsé 't creus, ab lo que fas, en cel trasformar la terra, qu' atiparte arrivarás; ¡qué poch pensas que serás lo dit xich de la ma *esquerra*!

De butxí de monarquia, escláu d' ella avuy t' has fet, y es tant gran ta apostasia, que t' eixirá ta falsia com la sombra del Macbeth.

Si República prospera, llavors ets republicá; y si no, ja res t' altera mentre sigui una cartera, mudas sempre de pensá.

Democrácia t' abandona, qu' ab aixó té mes prestigi; puig rebutxa, y fástich dona, gent que llena 'l *gorro-frigi* per posarse una *corona*.

Ramon COLL GORINA

** **

EPITAFIS

Un sombreroé jau aquí, que va pair del *magi*: li vingueren tals arrels, qu' un dia volgué 'l ximplet contar los pels d' un barret; y morí contanli 'ls pels.

Aquí descansa 'l cos fret del antich drapaire Ubach; lo sach va perdre 'l pobret y morí, quan un ralet resignat daba pel sach.

Aquí jau una cuynera, que 'n la seva feyna n' era un bon xiquet reputada; segons diu la senyoreta, se va morir la pobreta mentres feya una *picada*.

PACO

EPIGRAMAS

Preguntant á n' en Margall, de qué era que coix anava: —A una nina me miraba, digué, y caigüé de caball. —Ves lo qu' es ferne posturas, de pet li van contestar, tots los que voléu montar pagaréu las *ferraduras*.

FREDERICH DE PALAFRUGELL

XARADAS

Ma tres quatre tinch tant seca, que 'm dona molta quimera, mes, si 'm cau la *dos primera* prou li daré bona teca. Sens faltarme ni un sol mot trovarás en mí lector, que 's un colaborador, de la TRAMONTANA 'l tot.

Pe 'l *prima dos* de Moncada me va vení al pensament que la *tot* de don Climent á *hú tres* l' habia deixada.

RUCH NAFRAT

GEROGLÍFICH

V O
† AB
O
NIT
D †
RE AM
I

Eudalt SALA.

SOLUCIONS

Á LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT LOGOGRIFO NUMÉRICH: Caborias. Cabras. Ciris. Boca. Soca. Sis. S.

GEROGLÍFICH: La noyas decents per tot tenen pretendents.

LLIBRERIA ANTI-CLERICAL

rue des Ecoles, 33 y 35, Paris

OBRES RECOMENADAS

LO CONVENT DE GOMORRA ó los horribles descubrimets de 'ls Claustres, per Jacques Souffrance; un volum, un franch 50 cts.

LO BON SENTIT DEL RECTOR MESLIER, refutació de la religió cristiana per un capellá católich, un volum, 1 franch 50 cts.

LOS BORGIA, historia d' una familia d' mónstruos, per Léo Taxil, dibuixos de Méjanel; un folleto, 60 céntims.

LOS AMORS SECRETS DE PIO IX, per C. S. Volpi, antich cambre del papa; dos volums, cada un, 2 franchs 50 céntims.

UN PAPA FAMELLA, aventuras extraordinarias y crims espantosos de la papissa Joana, per Léo Taxil y Fernand Laffont; un volum, 1 franch 50 céntims.

LA BIBLIA DIVERTIDA, text per Léo Taxil; vint magnífichs quaderns que contenen quatre cents dibuixos per Frid' Rick; cada quadern, 50 céntims.

LO CATECISME REPUBLICA DEL LIBRE-PENSADOR, per Paul Foucher; un folleto, 60 céntims.

LAS BESTIESAS SAGRADAS, per Léo Taxil; dos folletos, junts, 1 franch 20 céntims.

LA GUERRA DE 'LS DEUS, per Evariste Parny, edició complerta; un volum, 1 franch 50 céntims.

LA RELIGIOSA, per Diderot; un volum, 1 franch 50 céntims.

LA VIDA DE JESUS, per Léo Taxil, dibuixos grotescos per Pépin; cada quinze dias, una serie 50 céntims.

LA BELLA DEVOTA, per J. Vindex; un volum, 1 franch 50 céntims.

Totas aquestas obras, escritas en francés, se venen á Barcelona en la llibreria d' en Guillém Parera, carrer del Pí, núm. 6.

** **

EVARISTO ULLASTRES, EDITOR

GARIBALDI

HISTORIA LIBERAL DEL SIGLO XIX

Ideas, movimientos y hombres importantes

ESTUDIOS FILOSÓFICO-ORIGINALES

de escritores Italianos, Franceses y Españoles

bajo la direccion de

Justo Pastor de Pellico

Obra ilustrada por notables artistas con láminas sueltas y grabados intercalados

Aquesta obra, recomanable per la puresa de criteri lliberal ab que toca tot lo transcorregut en nostre sigle, alternat ab la Historia del héroe llegendari Garibaldi, obté mes cada dia lo favor del públich.

Fins avuy va publicat lo quadern 26.

Se reparteixen setmanalment vuyt entregas de vuyt páginas, al preu de un quart de ral cada entrega, ó sian dos rals cada quadern de 64 planas.

Las preciosas láminas que en gran número adornan la obra, se donan de regalo als senyors suscriptors.

Condicions ventatjoses pe 'ls corresponents.

Se suscriu en aquesta Redacció y en totes las principals llibrerias y centros de suscripciones d' Espanya.

Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad, 96, Barcelona